

Tema5: Sandico coo ra Cusee nduvi tahan cuhva cha cahan ñumahna

Texto base: Genesis 40, 41, 42, 43, 44 y 45

Canto: El hombre sabio

EL HOMBRE SABIO CASA CONSTRUYÓ
Y SOBRE ROCA ÉL LA EDIFICÓ
EL HOMBRE SABIO CASA CONSTRUYÓ
Y TORMENTA LE CAYÓ.

:::LLOVIÓ A TORRENTES Y SE INUNDÓ:::
Y LA CASA PERMANECIÓ.

EL HOMBRE NECIO CASA CONSTRUYÓ
Y SOBRE ARENA ÉL LA ESIFICÓ
EL HOMBRE NECIO CASA CONSTRUYÓ
Y TORMENTA LE CAYÓ.

:::LLOVIÓ A TORRENTES Y SE INUNDÓ:::
Y LA CASA SE CAYÓ.

:::TU CASA EN CRISTO PUEDES CIMENTAR:::
PARA NUNCA FRACASAR.

EL DIOS DE LOS CIELOS TE BENDECIRÁ
TUS ORACIONES EL ESCUCHARÁ
SI PRUEBAS VIENEN A TU LADO ESTÁ
PORQUE CRISTO LA ROCA ES.

1.- Sandico coo ra Cusee ñumahna:

Yaha chacan, ta iyo uvi rai cha cuu tatun ra faraon ra ndaca ñahan ñuhun Egipto. Iin ra cumi cha cua coho ra, ta inga ra cuu xini chi ñivi cha savaha paan cha chachi ra. Tacan, ta chaha ra ta ra tisihi chi ra rey chitoho ra ta ra. Chacan cuu cha chaha cuenda ra chi ra ta ra chi ra cuu xini chi ndihi ñivi cha cumi vecaa cha iyo vehe ra, vati na cua tihi ra chi ra ta ra nu cha indi ra Cusee. Ta ra cuu xini chi ra cumi vecaa can, nacoo ra tiñu chi ra Cusee cha na cua ndo tiñu ra chi nduvi tahan ra indi vecaa can, ta cuaha tiempu cuu chi cha chacuindi ra ta ra ican.

Ta nduvi tahan ra indi vecaa can, ndehe ra ta ra ñumahna iin ni chacuaa, ta siin siin cuhva ni cahan chi chihin ra ta ra. Ta inga quivi can quihvi ra Cusee nu indi ra ta ra, ta ndehe ra cha saxini xaan ra ta ra, vati ndahvi xaan cuni ra ta ra, ta nducu tuhun ra chi ra ta ra, ta cati ra ti: —¿Ñacu ndahvi xaan ndehe ndo vitin? —cati ra.

Nducahan ra ta ra, ta cati ra ti: —Ni cahan ñumahna chihin ndi, ta yoni chito ñaan cuni cati chi —cati ra ta ra.

Ta cati ra Cusee chi ra ta ra ti: —Ra Ndioo cuu sanahan cuhva cha cuni cati chi. Ndatuhun ndo chihin yu ñaan cha ni cahan ñumahna chihin ndo —cati ra.

Tacan cuu, ta ra cuu xini cuenda cha chihi ra rey can, ndatuhun ra chi ra Cusee ñaan cha cuu cha ni ndehe ra.

Ta nu ni chini ra savaha paan can ti vaha xaan cahan ra Cusee, ndatuhun tahan ra ñumahna cha ni ndehe ra. Yaha chacan, ta tichi uni quivi sacahnu ra faraon vico cuiya ra. Ta satuhun ra chi ndihi ra ndo tiñu chi ra, ta iti nuu ndihi racan ta ra tava ra chi nduvi tahan ra tatun ra cha indi vecaa. Ta chi ra cuu xini cuenda cha chihi ra faraon can, chaha ndico ra tiñu cha cua cumi ra nu chihi ra, ta chi ra savaha paan can, chata caa ra chi ra nu yutun. Cuhva ya ni tahan nduvi tahan ra cuhva cha ni cati ra Cusee chi ra ta ra, soco ra cuu xini chi ñivi cha cumi cha chihi ra rey can, ña cha cuhun ca ini ra chi ra Cusee.

2.- Sandico coo ra Cusee ñumahna cha ndehe ra faraon ta chacundaca ñahan ra chi ñivi ñuhun Egipto

Yaha uvi cuiya, ta ndehe ra faraon ñumahna cha inda ra yuhu yuta Nilo, ta tichi yuta can quee ucha sundiquin xahan taqui xaan, ta quechaha chachi ri ita cha iyo yuhu yuta can. Yaha chacan, ta quee tahan inga ucha sundiquin cuehe ndasi caa, ta cuahan ri ta ri nu iyo ri sundiquin xahan tecu yuhu yuta can.

Tacan cuu, ta quechaha chachi ri sundiquin cuehe can ta ri chi ri sundiquin xahan taqui can.

Ta suvi ni hora can ndoyo ra faraoon, soco quixi ndico ra, ta ndehe ndico tucu ra inga ñumahna cha inda iin chaha trigu cha iyo ucha yoco. Nahnu chi, ta taqui chi. Tacan cuu, ta quee inga chaha trigu cha iyo ucha yoco xii chi, ta iti chi cha chahmi tati yoco cha quichi chiyo cana nicandi. Ta yoco trigu iti can, quechaha coco chi chi ndihi ucha yoco trigu nahnu can.

Ta tuvi inga quivi can tuñu xaan quechaha cuni ra. Chacan cuu cha tachi ra tiñu cha quihin chi ndihi ra nditi chi ndihi ra natava cha iyo ñuhun Egipto can, ta ndatuhun ra chi ra ta ra cuhva cha ndehe ra ñumahna, soco ni iin ra ta ra ña cuu sandico coo cuhva cha cahan ñumahna can. Tacan cuu, ta ra cuu xini cha cumi nu chihi ra faraoon quichi cahun in ira ti ra Cusee, ta cati ra Cusee cuu sandico coo ñaan cha cahan ñumahna.

Tacan cuu, ta ra faraoon, tachi ra cha quihin tiñu chi ra Cusee nu indi ra vecaa, ta chahan ra iti nuu ra faraoon. Ta cati ra faraoon can chi ra Cusee ti:

—Ndehi ñumahna, ta yoni cuu sandico coo chi, soco chini sohi cha yoho cuu sandico coo cuhva cha cahan ñumahna can —cati ra faraoon.

Nducahan ra Cusee chi ra faraoon, ta cati ra ti: —Ña cuu chi yuhu, soco ra Ndioo cuu chi ra —cati ra Cusee.

Tacan cuu, ta ra faraoon ndatuhun ra cuhva cha ndehe ra ñumahna, tacan ta cati ra Cusee ti: --Nduvi tahan ñumahna cha ndehe cun, iin ni cuhva cuni cati chi. Ra Ndioo, cha saxini ndicha ra cuhva cha cua savaha ra, ta cha yatin xaan cua cuu chi.

“Ta chacan cuu cha cati yu chihin cun ti cua cunumi cun, ta cua nducu cun iin rai nditi, ta iyo vaha cha chini tuni chi ra, vati cua ndehe ra tiñu ya niniin cahnu ñuhun Egipto. Ta tahan xaan ini ra faraoon chi ndihi ra cutahan chihin ra cuhva cha cati ra Cusee. Ta cati ra faraoon chi ndihi ra cutahan chi ra ti:

—Ña cua nanihin yo chi inga rai cha iyo ra Tati Ndioo —cati ra.

Tacan cuu, ta quechaha cati ndico tucu ra faraoon chi ra Cusee ti:

—Yoni inga ñivi cha nditi, ta iyo cha chini tuni ta cua maun. Chihun sanahan ra Ndioo cuhva cha cua coo chi. Vitin cua quihin maun tiñu cha cua cundaca ñahan cun vetiñu nu iyo yu, ta chi ndihi ñivi ñuin cua cundaca ñahan cun, ta cua tayahvi ñi tiñu cua cahan cun, soco mai cua cundaca ñahan chi maun —cati ra faraoon chi ra Cusee.

Yaha chacan, ta cati ndico tucu ra faraoon chi ra Cusee ti:

—Ndehe vitin, chahi tiñu chihin cun cha cua cundaca ñahan cun niniin cahnu ñuhun Egipto ya —cati ra.

Tacan cuu, ta tava ra faraon xehe indi nundaha ra, ta tihi ra chi nundaha ra Cusee ta sama ra faraon can sivi ra Cusee, ta sacunani ra Zafnaat-panea chi ra, ta chaha ra chi ña Asenaat cha cua cuu ñasihi ra. Sehe ra Potifera ra cuu sutu ñuun Oon cuu ña. Ta cha iyo ra Cusee oco uchi cuiya ra quivi cha chandaca tiñu chi ra nuu ra faraon ra ndaca ñahan ñuhun Egipto.

Ta savaha ra Cusee cha sacuti ñivi chi, ta canihin vaha ñi chi ndihi ñuun nahnu ndihi cha quee nu iyo chiqui ñi. Ta cuaha xaan chiti trigu sacuti ra sava ta cua yuti yuhu tañuhun. Ta ña cuu ca cahvi tiñu chi, vati cuaha xaan chi.

Ta ña ta queta cuiya cha cua coo tama can, ta chacoo uvi tahan sehe ra Cusee chi ña Asenaat ña cuu sehe ra Potifera ra cuu sutu ñuun Oon. Ta sehe xihna cuii ra sacunani ra Manasee, ta sehe uvi ra sacunani ra Efraiin

Tacan, ta ndihi ucha cuiya cha chacoo vaha cha chachi vaha ñivi niniin cahnu ñuhun Egipto. Ta quihvi inga ucha cuiya cha quechaha cumani cha cua cachi ñivi, ta chinu chi cuhva cha ni cati ra Cusee, vati cahnu xaan chacoo tama niniin cahnu nu ñuhun ñuñivi, ta ndicha cuii ñuhun Egipto can chacoo cha cachi ñivi.

Ta nu quechaha ndunihin ca tama can, ta cumani cha cachi ñivi niniin cahnu nu ñuhun Egipto can, nuna ra Cusee ndihi vehe nu indi vaha chiti trigu, ta quechaha xico ra chi ndihi ñivi iyo ñuhun Egipto can, vati cahnu ndicha tama chacoo nu ñuhun can, ta chisoco ñi. Cahnu xaan tama chacoo niniin cahnu nu ñuhun ñuñivi, ta chacan cuu cha quichi tahan ñivi inga ñuhun, quichi sata ñi cha cua cachi ñi nu iyo ra Cusee ñuhun Egipto.

3.- Iti Egipto cuahan yani ra Cusee

Cuahan ndihi sehe ra Israeel chi ndihi ca ñivi cha cua sata tahan tican, vati nihin xaan iyo tama ñuhun Canaan.

Ta maa ra Cusee ndaca ñahan ñuhun Egipto can, ta suvi ni maa ra xico trigu chi ndihi ñivi ñuun cha quichi inga ñuhun, ta nu ni queta yani ra Cusee nu iyo ra, chahnu chiti ra ta ra iti nuu ra. Ta nu ni ndehe ra Cusee chi yani ra, quii xaan nacoto ra chi ra ta ra, soco savaha ra cha ña nacoto ra chi ra ta ra, ta maa ra ta ra ña nacoto ra ta ra chi ra.

Ta cati ndico tucu ra Cusee ti: —Chacan cuu cha cati yu ti ra ndehe xehe cuu ndo.

Tacan cuu, ta tihi ra Cusee chihin ra ta ra vecaa uni quivi. Ta yaha uni quivi can, ta cati ndico ra Cusee chi ra ta ra ti:

—Yuhu, sacahnu-i chi ra Ndioo. Tu cha cua savaha ndo cuhva cha cua cati yu, ña cua cuvi ndo. Tu ndicha ndo cha ñivi vaha cuu ndo, cua ndoo ituhun ni ndo vecaa ya, ta ndihi ca ndo, cua cundaca ndo cha cua cachi ñivi ndo, ta ña cua cuisoco ca ñi, soco cua quihin ndo chi ra luhu yani ndo, ta cua quichi ndico ndo. Tacan cua coto yuan ndicha ndo cha cahan ndo, ta ña cua cuvi ndo —cati ra.

Ta savaha ra ta ra cuhva cha cati ra Cusee.

Yaha chacan, ta sa queta ndico ra nu indi ra ta ra, ta nacoo tiñu chi ra Simeoon, ta iti nuu ra ta ra savaha ra cha chuhni tiñu chi ra. Yaha chacan, ta tava tiñu ra Cusee cha na sacutu tiñu costa ra ta ra chi chiti trigu, ta savaha ra cha tihi ndico tiñu xuhun cha tiahvi ra ta ra tichi costa iin iin ra. Ta cati tahan ra cha na cua cuhva tiñu cha cua cachi ra ta ra iti. Tacan ni savaha tiñu chihin ra ta ra. Ta tiso ra ta ra chi siqui burru ra, ta cuahan ra ta ra.

Tacan cuu, ta queta ra ta ra nu cua cusu ra, ta nuna iin ra yuhu costa ra cha cua cuhva ra cha cua cachi burru ra, ta ndehe ra cha indi xuhun ra nuu chi. Ta quechaha cuyuhvi ra ta ra

Ta chaha ra ta ra cuenda chi sutu ra ta ra, ta cati ra ta ra ti: --Ra ndaca ñahan ñuhun can cati ra chihin ndi ti: ‘Tu cha ndicha ndo ti ñivi vaha cuu ndo, cua nacoo ndo iin yani ndo vecaa ya, ta ndihi ca ndo, cua cuhun ndico ndo, vati cua cunaan ndo chiti trigu cha cua cachi ñivi ndo, soco cua quihin ndo chi ra luhu yani ndo ta cua quichi ra chihin ndo, ta cuhva can cua coto yu tu cha ndicha ndo cha cahan ndo ti ñavi ñivi chica cuu ndehe xehe cuu ndo. Tacan, ta cua quee ndico yani ndo cha ndoo vecaa ya, ta cua cuu caca cuu nuna ndo ihya, ta cua cuu sata ndo ta cua xico ndo tichi ñuhun ya’, cati ra chihin ndi.

Tacan cuu, ta cati ra Jacobo chi ra ta ra ti:

—¡Ndahvi xaan cuni yu cha savaha ndioho! Ñahni ca sehi cua ndoo chihin yu, vati ra Cusee, ñahni ca ra iyo chihin yo, ta ni ra Simeoon. Ta vitin cua quihin ndo chi ra Benjamiin. ¡Cuenda ndihi cha tahin cua cuvi yu! —cati ra.

Tacan, ta cati ra Rubeen chi sutu ra ti:

—Cuhva ndatu cha cua cuhun ra Benjamiin, vati mai cua cahan cuenda ra, ta cua quichi naa ndico yu chi ra chihin cun.

Ta cati ndico ra Jacobo ti:

—Ña cua cuhun ra Benjamiin sehi chihin ndo.

4.- Cuahan ra Benjamiin chi yani ra nu iyo ra Cusee ñuhun Egipto ta cha quihin cuati ra Benjamiin cuenda copa ra Cusee

Ta tiempu can ndunihin iyo tama nu ñuhun Canaan, ta nu ndihi chachi ra ta ra chiti trigu cha cha sata ra ta ra nda ñuhun Egipto, quechaha cati sutu ra ta ra ti:

—Cua cuhun ndico tucu ndo, ta cua sata ndo uxu ca cha cua cachi yo —cati ra.

Ta nducahan ra Judaa, ta cati ra ti:

—Cati cachin ra ndaca ñahan ñuhun Egipto can chi ndi ti: ‘Ña cuni ra ndehe ra chihin ndi, tu ña cua cuhun tahan ra Benjamiin yani ndi chi ndi’. Tu cua cuhun ra yani ndi chi ndi, cua cuhun ndi cua cu sata ndi cha cua cachi yo, soco tu ña cua cuhva cun cuhun ra chihin ndi, ña cua cuhun ndi, vati ni cati cachin ra ndaca ñahan can chihin ndi ti: ‘Ña cua quihin cuende chihin ndo, tu ña cua quichi ra yani luhu ndo chi ndo’, cati ra chi ndi —cati ra Judaa.

Tacan cuu, ta cati ndico ra Israeel sutu ra ta ra ti:

—Vaha tu tacan. Cuahan ndo, soco quihin ndo iin cha vaha cha iyo ñuhun yo, ta cua cuiso ndo chi tichi costa ndo, vati cua samani ndo chi chi ra ndaca ñahan can. Cua quihin ndo suhva baalsamo chi suhva nduxi chi nduta vixin chahan chi suchan xico vixin chahan chi chiti nuee chi limendra. Cua quihin ndico ndo xuhun quichi tichi costa ndo, ta inga tacan cua quihin ndo cha cua sata ca ndo, vati chito an ñavi ni catu ra ta ra. Ta quihin tahan ndo chi ra yani ndo, ta cuahan ndo cua ndehe ndo chi ra ndaca ñahan can. Ta maa ra Ndioo iyo ndihi cuii tundee ini, na cua cuhva cha vaha chi ra ndaca ñahan can, ta na cua cuhva ra cha cua quichi ndico ra Simeoon yani ndo chihin ndo, ta tacan ni cua quichi ndico ra Benjamiin ya. Tu ña cua quichi ca ndihi sehi, cuihya xaan ca cua cuni yu chi anime, soco cua ndoi vaha —cati ra chi ra ta ra.

Ta nu ni ndehe ra ta ra chi ra Cusee tichi vehe ra, chahnu chiti ra ta ra, ta taa ra ta ra nuu ra nda nu ñuhun iti nuu ra Cusee. Tacan, ta chaha cuenda ra ta ra cha samani ra ta ra chihin ra. Ta cani nuu ra Cusee, ta ndehe ra chi ra Benjamiin yani ra cha iin ni sihi ra ta ra, ta cati ra chi ra ta ra ti: —¿Atu rahya cuu yani luhu ndo cuhva cha cati ndo chi? Ta cati ra chi ra tivaa can ti: ¡Maa ra Ndioo na sacu-ii chihun, sehu! —cati ra Cusee chi ra.

Tacan, ta nu ni cati ra chi ra, ndahvi xaan quechaha cuni ra, ta cuni ndahyu ra. Tacan cuu, ta numi ni ra quihvi ra inga quartu vehe ra, ta quechaha ndahyu xaan ra. Yaha chacan ta chachi ra ta ra.

Ta nu yaha ndihi chacan, ta cati tuhun ra Cusee chi ra musu chahnu ra ti:

—Cua sacutu vahun ndihi costa rahya ta ra chi chiti trigu, ta cua tihi ndico cun xuhun ra tichi iin iin costa ra ta ra. Ta tichi costa ra luhu cuii ca cua tihi

cun copa xuhun cuichin yu, ta cua tihi ndico tahun xuhun ra cuenda chiti trigu cha sata ra —cati ra Cusee.

Ta cuhva can savaha ra musu can.

Ta quechaha nanducu ra musu can tichi iin iin costa ra ta ra. Quechaha ra chi ra chanihin ca, ta sandihi ra chi ra luhu cuii ca, ta nanihin ra copa can tichi costa ra Benjamiin.

Ni vii cahan ra Judaa, ta cati ra ti: --“Tu ña cua cuhun ndico ra chihin ndi vitin, cua cuvi sutu ndi,

5.- Savaha ra Cusee cha nacoto yani ra chi ra. Cap. 45

Ña cundee ca ini ra Cusee. Ta cati ra chi yani ra cha maa ra cuu ra Cusee.

Ta nihin xaan quechaha ndahyu ra, ta ndihi musu ra chini, ta nda nu iyo vehe ra faraoon chini ñivi cha ndahyu ra. Ta cati ra Cusee chi yani ra ti:

—Yuhu cuu Cusee. ¿Atu ni ndito suti? —cati ra.

Ta ña cuu cahan ndihi yani ra, vati yuhvi xaan cuni ra ta ra ndehe ra chi ra. Ta cati ndico ra Cusee chi ra ta ra ti:

—Savaha ndo tu manini, tuhva yatin ndo chi —cati ra. Ta chacunumi ndaa tahan ra Cusee chi ra Benjamiin, ta ndahyu xaan nduvi tahan ra ta ra. Ta chi ndihi ca yani ra, tayuhu ra chi ra ta ra, ta ndahyu tahan ra ta ra chi ra, ta sa hora can ni cuu ndatuhun ra ta ra chihin ra.

Preguntas:

1.-Yoo ra ta ra ndehe ñumahna? R= Ra cuu xini

2.-Yoo cuu sanahan cuhva cha cuni cati ñumahna cati ra Cusee? R= Ra Ndioo cuu sanahan cuhva cha cuni cati chi.

3.- Ñaan tiñu chaha ra faraoon chi ra Cusee? R= Cha cua cuu ra xini ndihi ñuhun Egipto.

4.- Yoo chi tichi costa nanihin tiñi copa ra Cusee? R=Tichi costa ra Benjamiin

5.- Ñaan nani yani luhu ra Cusee? R= Benjamiin

Conclusión: Maa ra Ndioo cuu cuhva cha chini tuni chihin yo tu cha cua ndaca yo chi ra, ta cuu sanahan ra chihin yo cha cuni cha cua savaha yo. Ta cuhva can savaha ra Cusee, cha cuita ini ra chi ra Ndioo, ta maa ra Ndioo chaha cha chini tuni chihin ra. Ra Ndioo ña cuni cha cua nduxaan cuni yo ndehe yo tahan yo, masi ndacu ñi ñaan ndacu ñi chihin yo. Ra Ndioo cuni ra cha na cua cuni mani yo chi ndihi ñivi.

**Texto a memorizar: Ra Ndioo cuu sanahan cuhva cha cuni cati chi.
Genesis 40:8**